

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona
Egyes szám ára 4 fillér.

MÉREJELK HETENKINT EGYSZER:
szombaton és egyes rend-
kívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közelevtár (város-
háza, földszint 7. sz. ide
küldendők a kéziratok.)

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállal-
tat (Irodája, ide küldendők
az előfizetési díjak és híre-
tések.)

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

== Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS. ==

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Kubik Gyula cikke a „Közmunka“ című lapban.

Kubik Gyula, aki ajánlatot tett a Hortobágy hasznosítására, ezen kérdésről hosszabb cikket írt a „Közmunka“ című lapban.

Kubik Gyula mérnök cikkének elején bejelenti, hogy a Hortobágnak öntöző csatornák útján való hasznosítására Debreczen városának tett ajánlatát visszavonta és így ebben a kérdésben megszűnt az érdekeltsége, tehát távol áll a kérdés minden üzleti vonatkozásától. Ismerteti a Gazdakör harcát a tanács ama javaslatával szemben, amely a 12 ezer hold kihasítása mellett szól, majd élénk színekkel festi a Hortobágy miatt előállott osztályharcot, majd foglalkozik — egymás mellé állítva azokat — a két tábor érveivel.

Elismeri, hogy azt a tábort, amely a Hortobágy hasznosítása mellett foglal állást, városfejlesztési szempontok vezetik, ő maga sorolja fel, hogy bizony a megkezdett csatornázás, a vízvezeték, a gáz- és villamosberendezés, az utcák burkolása, továbbá a város szabályozása, új színház, kórházak, kaszárnyák és az új egyetem nagy költséneket tesz majd szükségessé és nagy lesz ezek miatt a város pénztárának a szüksége, de ezek a kulturális intézmények a városi polgárságnak, a kereskedő, iparos és lateiner osztálynak válnak első sorban előnyre. Ebből a hamis állításhól vonja aztán azt a következtetést, hogy az igazság a gazdák részén van, akik nem zárkóznak el a városfejlesztés elől, holott ebben a másik résznek van csak előnye. Szerinte különben a Hortobágy hasznosítása és a város fejlesztése két külön ügy, amelyeket egymással kapcsolatba hozni nem lehet.

Maga Kubik Gyula számszerű adatokkal bizonyítja be, hogy a Hortobágy mai jövedelme nevéstégesen csekély és hogy a mai helyzet tarthatatlan, mert a világ csufja, a város szegénye, hogy ekkora terület lakatlanul, értékesítés nélkül heverjen. Hangoztatja, hogy gondoskodni kell az öntözésről és az egyes területeket, a legeltetésből megváltás útján elvont részeket okoszerű művelés alá kell vonni. Huszezer holdon öntözött legelő kell, a megmaradt 22,000 holdon pedig modern gazdálkodás volna üzhető, kisebb-nagyobb birtokokat, kertésztelepeket, halastavakat lehetne létesíteni. Sőt nemcsak a Hortobágyot, de még az anyagházi, nagykecskési, cserepesi és káptalani pusztákat is ugyanígy kívánja hasznosítani. De — mondja a cikk — nem a gazdák sérelmével, ahogy a város akarja, hanem a legeltetés biztosításával.

Az egész hasznosítási terv elkészítéséről ír aztán és az a véleménye, hogy a földművelésügyi miniszter mérnökével a város csináltassa meg azokat.

A halastavak létesítésére szánt 3000 hold kihasításával és az erre megszavazott összeggel úgy foglalkozik,

mintha az állam be akarta volna csapni Debreczent és a jó, naiv vidéki városatyákat is is ugrottak volna. Vajjon nem-e naivság ekkora naivságot föltételezni egy város komoly intézőségéről, amelynek száz és száz tagja között bizonyára csak van olyan, aki túllát az orrán?

Kubik Gyula rövidlátóknak nevezi azokat, akik az ismert közgyűlésen a határozatot megszavazták. Mi az ellenkező véleményen vagyunk. Ami pedig a Hortobágy jogi részét illeti, az tisztázva van és Kubik Gyulának sohasem sikerül meggyőzni a nagy közönséget arról, hogy a Hortobágyhoz Debreczen városán kívül bárkinek is joga volna.

A legutóbb hozott közgyűlési határozat azt fogja eredményezni, hogy hozzá fogunk a hasznosítás munkájához és az eddig ki nem használt pusztatársék jövedelméből bőséges pénzforrást találunk szükségleteink fedezetéhez. Lassan-lassan azok is befogják látni a hasznosítás szükségét, akik most azt ellenzik és hovatovább megérlelődik mindenkiben az a gondolat, hogy ideje véget vetni az eddig folytatott rendszertelen gazdálkodásnak.

A magyar városok országos kongresszusa.

Bárczy István dr. Budapest székesfőváros polgármestere, mint a magyar városok országos kongresszusának az elnöke, Debreczen városához a következő meghívót küldötte:

A magyar városok országos kongresszusa folyó évi május hó 17. és 18-ik napján tartja Budapesten II. egyetemes ülést, amelyre a város t. közönségét, mint a kongresszus rendes tagját, van szerencsém meghívni. A szervezési szabályzat 7. §-a értelmében a város t. közönsége az egyetemes ülésen 3 taggal képviselheti magát. Küldött lehet: a törvényhatósági bizottság, illetőleg a képviselőtestület tagja, a városi tisztviselője. Minden küldöttnek egy szavazata van, mely csak személyesen gyakorolható. Kérem a t. közönséget, hogy a küldött nevet és társadalmi állását legkésőbb folyó évi április hó 15-ig velem közölni méltóztatassék. Bárczy István, elnök.

A kongresszus napirendje a következő: Május hó 16-án csütörtökön: Ismerkedési vacsora (később megállapítandó helyen és időben). Május hó 17-én pénteken: D. e. fél 10 órakor és d. u. 4 órakor: Egyetemes ülés a székesfővárosi közgyűlési termében. (Uj városháza, IV., Váci-utca 62—64.) Elnöki megnyitó. Tartja: dr. Bárczy István, Budapest székesfőváros polgármestere. Bejelentések. Jelentés az állandó bizottság működéséről. A városok szervezeteinek egyesülése. A szervezési szabályzat módosítása. Előadó: Várhidy Lajos, ügyvezető titkár. Az állandó bizottság esetleges javaslatai. Az elnökség és az állandó bizottság újjalakítása. A városi törvény. Előadó dr. Harrer Ferenc budapesti tanácsnok, kongresszusi főtitkár. Május hó 18-án, szombaton délelőtt fél 10 órakor az egyetemes

ülés folytatása. Délután négy órakor az új állatkert bemutatása. Este Budapest székesfőváros törvényhatóságának estebédje.

Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatának 1911. évi zárószámadata.

Városunk könyvnyomda vállalatának 1911. évi zárószámadata a nyomdaipar gyönyörű kiállításában a héten jelent meg. A városi Tanácshoz intézett jelentésből kiemeljük a következőket:

„A nyomda 350 éves fennállásának emlékét 1911. évi szeptember hó 17-én ünnepelte. Ez alkalomra megírta a nyomda történetét.

Vecsey Imre főjegyző, a nyomdai felügyelőbizottság elnöke nyugdíjaztatván, helyébe Körner Adolf főjegyző lépett a bizottság élére.

A felügyelőbizottság az év folyamán 12 ülést tartott. Ezenkívül a felügyelőbizottság tagjai több ízben megfigyelték a nyomda ügymenetét, meggyőződést szerezvén a vállalat helyes vezetéséről.

A nyomda vállalatnak 56 tagból áll a személyzete, kik közül 10 állandósítva van és nyugdíjogosult.

A személyzet fizetése 69,785 korona 24 fillért tett ki. Az ügymenet az egész éven át zavartalan és kifogástalan volt.

Az év folyamán 3083 megrendelés készült 206,769 K 94 fillér értékben. Ebből magánosok részére készült 163,572 K 76 fillér értékű nyomtatvány, a város részére pedig 38,123 K 14 fillér értékű. Ezenkívül részünt közigazgatási, részünt tanácsi határozat folytán készült 5074 K 04 fillér értékű ingyenes nyomtatvány.

Az évi mérleg 42,000 K tiszta nyereséget mutat fel, melyből:

Veszteségi tartalékokra fordítandó	1000 K
Jutalékok	8400 K
Kétes követelések tartalékára	2000 K
Rendkívüli tartalékalapra	600 K
Rendes tartalékalapra	15,000 K
Házipénztárba adandó	15,000 K
Összesen: 42,000 K	

A nyomdai vállalat üzleti eredménye azt bizonyítja, hogy a vállalat a modern kor igényeinek megfelelőleg nagy szakértelemmel és becstelenséggel bízalommal van vezetve. A felügyelőbizottság mindenre kiterjedő figyelme, *Keresztessy István* nyomdai ügyvezető szakképzettsége és üzleti érteke, valamint a személyzet odaadó munkássága eredményesnek bizonyultak.

A 350 éves múltú nyomda évről-évre bővülő üzletköréből származó eredmény nemcsak a házipénztár jövődelmét gyarapítja, de állandóan megőrzi a rendelők közönség bizalmát és melegegését.

Irodalom.

A váci céhek. Ezzel a címmel Duray Kálmán rendkívül érdekes művelődéstörténeti könyvet írt, amely a Tragor Ignác dr. szerkesztésében megjelenő Váci Könyvek sorozatának kiadás ötödik száma. A nagy gondalú és szorgalmas kutatással összegyűjtött adatok élvezetes földolgozással állítják eléünk a régi céh-élet minden mozzanatát és sokat tanulhat belőle mindenki. — Amellett, hogy néhány kellemes órát szerez magának a könyv olvasásával — akit régi szokások érdekelnek. A könyv szól a céhek

megalakulásáról, azok külső és belső életéről; leírja az inaskodás, a legénykedés éveit, föltételeit; elmondja a remekelés minden részletét; megismerteti a mesterség védelmével és végül eléünk állítja a céhek vallási és erkölcsi életét. Mindezt annyi érdekes példával tarkítja olvassuk, hogy a száraznak látszó történeti tárgy tanulmányosan szórakoztatóvá lesz. Meglátjuk, hogy a régi céhszervezet sok szabálya, a szigorúan megszabott céhélet nem egy formásága milyen hasznos és áldásos volt az ipar fejlődésére és figyelmes tanulmányozás után csak megszilárdul az a meggyőződés, hogy a sokaktól egyre ócsárolt régi intézmények, a vad törtéttéssel előre sietni szeretőkötől állandóan kigunyolt hagyományok hasznosak, becsek és nemesek. A könyv, mint címe is mutatja, váci érdekűnek készült, de tárgyánál fogva szolgálja a helyi keretet, általános érdekűvé vált és ezért jó lélekkel ajánlható a régi intézmények élete iránt érdeklődőknek. Az ismertetés hátszínéhez és teljességéhez tartozik annak megemlítése is, hogy a Váci Könyvnek a Váci Múzeum-Egyesület kiadása, amely egyesület minden elismerésre méltó módon évek óta fáradozik Vácnak, ennek az érdekes és nagy történelmi múlttal dicsekvő városnak kulturális fejlesztésén.

Körrendelet.

24,219—1912. III/b. B. M. számu körrendelet.

A 83,000—1907. B. M. számu körrendelettel kiadott közszállítási szabályrendelet 11-dik §. 7-dik bekezdésének megváltoztatása.

(Valamennyi törvényhatóságnak.)

A 83,000—1907. B. M. számu itteni körrendelettel kibocsátott közszállítási szabályrendelet 11-dik §-ának 7-dik bekezdését a kereskedelemügyi és földmívelésügyi miniszter urakkal egyetértőleg a következőképen változtatom meg:

Törvényhatósági vagy községi közcsatornára, vízvezetékre vagy kufurásra vonatkozó kiírási művelet, illetőleg szerződés-tervezet műszaki szempontból leendő felülbizáras végett a belügyminiszterhez, a többi vízi építkezésekre, valamint a közbizáshidakra vonatkozó kiírási művelet, illetőleg szerződés-tervezet a földmívelésügyi miniszterhez, egyéb különleges közművekre (közbizáshidai berendezések, gázgyárak, jéggyárak stb.) vonatkozó kiírási művelet, illetőleg szerződés-tervezet pedig műszaki és iparfejlesztési szempontból leendő felülbizáras végett a kereskedelemügyi miniszterhez terjesztendőek fel meg a kiírási közzétételét, illetőleg a szerződés megkötését megelőzőleg. Ezen határozomány alól kivételt Budapest székesfőváros, melynél a műszaki felülbizáratot ily ügyekben az 1870. X. t.-c. korlátai között a közmunkatanács teljesíti.

Budapest 1912. évi február hó 28-án.

A miniszter helyett:

Dr. Némethy Károly,
államtitkár.

— **Válasz egy „névtelen”-nek.** Lapunk ünnepi számában egy vezető cikkelyt írtam városunk haladásáról és ezzel kapcsolatban megemlítettem, hogy a városi Tanácsot a haladás munkájában a „városi párt” értékes munkájával támogatja. Ezen cikkelyre válaszul egy helyegyetlen levelet kaptam „Névtelen” aláírással. A levelet írója megírta a városi párt dicséretéért, azt mondván, hogy az a párt nagy költségekbe viszi be a várost és nem tudózik azzal, hogy ezen nagy beruházásoknak esetleg csőd lesz a vége. Rövid válaszom erre a névtelen levélre a következő: Amit a városi pártól írtam, azt meggyőződés-

ből írtam. Még azzal sem valódhat a levél írója, hogy a magam pártjára varrtam hímet, mert nem vagyok semmiféle pártnak a tagja, az lévén nézetem, hogy városi tisztviselő ne legyen egy pártnak a tagja. Eppen ez okból tudom helyesen és elfogulatlanul megítélni az eredményeket. Végül annyit jegyzek meg, hogy aki ócsárol embereket vagy intézményeket, annak legyen bátorsága levélét neve aláírásával végezni és ha postára teszi levelét, ne feledjen arra bélyeget tenni.

Szerkesztő.

Hirek.

— **Pénztárvizsgálat a városnál.** Debreczen város házipénztáránál csütörtökön Kovács József polgármester vértalan vizsgálatot tartott, amelyben részt vettek Magoss György dr. főügyész, Jeney Géza főszámvévő, Publig Ernő, Huszár Károly számtiszt, Vasáry István dr. jegyző. Ugyancsak tartottak vizsgálatot a gyámpénztárnál is, ahol Körner Adolf főjegyző, Roncsik Lajos árvaszéki elnök, Nagy Sándor számvévő, Dóczy Emil dr. tb. főügyész voltak jelen. Mindkét pénztárnál a legnagyobb rendet találták.

— **Képviselőválasztók névjegyzéke.** Debreczen város köponti választmánya kedden április 16-án ülést tart, amelyen a képviselőválasztók 1913. évre szóló névjegyzékét állítja össze.

— **Rendellen időjárások.** Egykoru feljegyzések szerint 676, 677 és 678-ban egész Európában nem volt tél. 678-ban oly meleg volt, hogy az erdők és házak meggyultak; a tavak, kutak kiszáradtak. 1137. és 1138-ban szintén elmaradt a tél. Hazánkban 1182-ben a fák már februárban virágoztak, májusban arattak, augusztusban szüreteltek. 1289-ben nálunk a szőlő kihajlott, áprilisben virágozott; 1421-ben májusban már érett szőlőt ettek; 1473-ban Márton napján másodtermés cseresznye volt a fákon. 1540-ben oly forró volt a nyár, hogy a bort olesóiban adták, mint a vizet és a takarmánytermés híján a marháat ugyiszólván ingyen lehetett kapni. Nagy meleg volt télen 1586-ban, 1610-ben, amikor is a méhek már márciusban elrajzoltak és novemberben a fák második éves termést hoztak. 1727 január 4-én villámás és mennydörgéssel óriási jégeső volt (Debreczenben is). 1861-, 1862-, 1863-ban rettenetes szárazság uralkodott hazánkban és inség lett a vége. Enyhe tél volt 1872- és 1873-ban, ez utóbbi esztendőben akkora csillaghullás volt novemberben, amilyenre az emberek nem emlékeztek.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Egyik kollégánk körlevelét, melyben feliratilag kíván kérelmezni abban, hogy a törvényhatósági városok levéltárosa egyöntetűleg a „főlevéltárosi” címet kapják és ezt használhassák, bizonyára megkaptátok. Ezen körlevelre válaszul kaptam néhány levelet, melyekel teljesen egyetértek, vagyis ezen cím országos megállapítását nem tartom olyan fontos kérdésnek, hogy emiatt felirattal ejünk. Ne a címet szorgalmazzuk, hanem előnyösebb fizetőosztályba sorolásunkat, melynek útját karunk már elegendőre és amely óhatásunk a politikai viszonyok javulásával valószínűleg teljesítve lesz. Mindazonáltal — mint a levéltárosok jogos mozgalmának vezetője — nem kívánok a cím megállapítása kérdésében sem ellenkezni, ha lehet valamennyien aláírjuk az e tárgyban készített feliratot, magam sem vonakodom az aláírástól, bár mint fentebb említettem, ennek semmi szükségét nem látom. Egyébként minden levéltár vezető főnök, a szervezeti szabályok módosításánál saját törvényhatóságától kérheti a főlevéltárosi címet, ennél azonban csak ott van értelme, ahol külön „levéltárosi” is van. Ennyit válaszul a hozzám intézett levelekre.

Gazda. Hagyjuk pihenni egyelőre az a kérdést. A cikkelyt elteszük és mikor a hasznosítás kérdése újból felmerül — szívesen közöljük.

R. G. Nemességkutató ügyében szívesen adunk felvilágosítást kedden és pénteken délután 3—4 óra között.

Hirdetmény.

A nagyzerdei hidegvíz gyógyintézet f. év április hó 15-én megnyílik.

Az intézet helyiségei, melyek kellő kényelemmel vannak berendezve, nyitva állanak naponta délelőtt 6 órától $\frac{1}{2}$ 10-ig a férfiak, $\frac{1}{2}$ 10 órától 1 óráig a nők részére; délután 3-tól 5 óráig nőknek, 5-től 7 óráig férfiaknak.

Orvosi rendelés hétfőn, szerdán és szombaton reggel 8—9 óráig dr. Szász Adolf tb. kerületi orvos ur által a hidegvíz gyógyintézetben.

Megjegyzi a tanács, hogy a hidegvíz gyógyintézet csak az intézet orvosa, vagy csakis orvosi rendelvény alapján vehető igénybe.

A rendelvény az intézeti szolgának átadandó; ugyanott reggel 5 órától este 7 óráig kádfürdő, hétfőn, szerdán és pénteken nők, egyéb napokon férfiak által használható gőzfürdő áll a közönség rendelkezésére.

Debreczen, 1912. évi március hó 28-án.

A fürdő felügyelőség.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város a főkertészeti állásának betöltésére pályázatot hirdet.

A főkertészi állás javadalmazása:

1. Évi fizetés 2400 korona, fuvaralány 800 korona.
2. Lakbér: természetben 2 szoba, konyha, kamara.

Az állás lehetőleg f. évi október hó 1-én elfoglalandó. Megjelölendő a pályázati kérvényben, hogy mikor foglalhatja el az állást.

Pályázhatnak a budapesti kertészeti szakiskolát jó eredménnyel végzett törvényhatósági kertész, nyilvános parkkezelés vagy nagyobb magánkertészlet és park kezelésében több évi megfelelő gyakorlatot igazolni tudó magyar állampolgárok.

A pályázati kérvények f. 1912. évi május hó 15-ig a városi polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be.

A pályázati kérvényhez csatolandó: hatósági orvosi bizonyítvány, lehetőleg Debreczen sz. kir. város főorvosától, keresztlevél, a képesítést és gyakorlatot igazoló bizonyítványok.

Kellően fel nem szerelt pályázati kérvények figyelembe nem vételnek.

Pályázók közül a városi Tanács szabadon választ, vagy a pályázatok mellőzésével az állás betöltéséről más uton gondoskodik.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1912. évi március hó 25-én tartott ülésében.

Városi Tanács'

Első magyar általános iztosító társaság, Budapest.

I. Tűz-, szállítmány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Ötvenedik évi zarszámla 1911. január 1-től december 31-ig.

Table with columns: BEVÉTELEK, I. Tűzbiztosítás, II. Szállítmánybiztosítás, III. Jégbiztosítás, IV. Betörésbiztosítás. Rows include: Kifizetett károk és költségek, Levonva viszonosított károk és költségek, Pénzeszközök, Állományok, and 1911. évi nyereség.

Mérlegszámla 1911. december 31-én.

Table with columns: VAGYON, KÖLTSÉGEK ÉS KÖTELEZETEK. Rows include: Értékpapírok és pénzüneteknél elhelyezett tőkék, Készletek, Állományok, and 1911. évi nyereség.

II. Életbiztosítási üzlet.

Nevenkénti kezdők évi zarszámla 1911. január 1-től december 31-ig.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK, VAGYON. Rows include: Viszonyított költségek, Kifizetés, Állományok, and Mérlegszámla 1911. december 31-én.

Értékpapírok és pénzüneteknél elhelyezett tőkék:

Table with columns: As elemi ágazatok mérlege szerint, As életbiztosítási ágazatok mérlege szerint, Összesen. Rows include: Állományok, Készletek, and other asset categories.

Budapest, 1911. December hó 31-én. Stieber Jenő, elnökhelyettesi helyettes. F. J. Szebenyi, ügyvezető igazgató. Állományok és költségek felülvizsgálója: F. J. Szebenyi, ügyvezető igazgató.